

Yayının Adı
Dergi Bilkent

Sayı 36
ISSN 1305-5178
Aralık 2021

Yayının Türü
Yaygın süreli yayın

Yayın Şekli
6 aylık - Türkçe, İngilizce

Yayın Sahibi
Bilkent Üniversitesi adına
Prof. Dr. Abdurrahman Kürşat Aydoğan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Behzat Orhan Aytür

Editör
Dr. Öğr. Üyesi Örsan Örgü

Yayın Yönetmenleri
Levent Başara
Burak Tokcan

Kapak
Maria Brzozowska

Yayın İdare Adresi
Bilkent Üniversitesi
06800 Bilkent/Ankara
Telefon: (312) 290 24 26
Faks: (312) 266 41 91
E-posta: dergi@bilkent.edu.tr
İnternet: www.bilkent.edu.tr
Yayıncı Sertifika No.: 51344

Tasarım ve Baskı
Meteksan Matbaacılık A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No.: 3
06800 Bilkent/Ankara
Telefon: (312) 266 44 10 pbx
Faks: (312) 266 41 50
E-posta: info@meteksan.com.tr
İnternet: www.meteksan.com.tr
Sertifika No.: 46519

Bilkent Üniversitesi İletişim Ofisi tarafından
hazırlanan Dergi Bilkent, üniversitenin veri
tabanındaki mezunlara ücretsiz gönderilir.

içindekiler

2 rektörün mesajı

3 üniversiteden haberler

6 portre

Kimya Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Emrah Özensoy

10 bir başarı öyküsü

Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü Mezun
Özgür Gülyüz

14 sinemada yapay zekâ

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Mezun
Sami Arpa

18 performans sanatı

İletişim ve Tasarımı Bölümü Mezun
Ekin Bernay

22 bilkent'ten sonra

24 mezunlardan haberler

32 sınıf haberleri

33 bilkent senfoni'den haberler

Değerli Bilkentliler,

Bu yarıyılın başından itibaren yüz yüze eğitime yeniden merhaba demenin, tüm öğrencilerimizi tekrar kampüste görmenin mutluluğu içindeyiz. Akademik ve sosyal faaliyetlerin yanı sıra spor etkinlikleri de tüm hızıyla sürüyor.

Covid-19 salgını ülkenin ve dünyanın gündeminde yer tutmaya devam ederken, biz de Bilkent Üniversitesi olarak öğrenci ve çalışanlarımız için gerekli önlemleri aksatmadan alıyoruz. Kampüsün açık ve kapalı alanlarında maske kullanımından vazgeçmiyoruz. Üniversitemiz araştırmacıları tarafından geliştirilen hızlı test cihazları sayesinde, hastalık riski bulunanları zamanında taramadan geçiriyor ve gerekli durumlarda önlemleri ivedilikle hayata geçirebiliyoruz. Aşılama oranında önemli rakamlara ulaştık. Öğrencilerimizin %98,3'ü, akademik, idari ve destek personelimizin %98,1'inin koronavirüs aşıları tamdır. Bu bilinçle ilerleyerek pandemiden uzaklaşacağımız günlerin yakın olduğunu ümit ediyoruz.

Covid-19'un bireysel korunma odaklı bir yaşam biçimi getirdiğini, kişinin bir bakıma dış dünya ile olan iletişimini sınırlandırıdığını söylemek herhalde yanlış olmayacaktır. Pandeminin yarattığı yeni alışkanlıklar her ne kadar sağlık ve hijyen bağlamında elzem görünse de yaşadığımız çevreden kopmamalı ve hayat normale döndüğünde daha güzel bir dünya bulabilmek adına yöntemler düşünmeliyiz. Bu noktadan hareketle 2021-2022 akademik yılını Bilkent'te "Sürdürülebilirlik Yılı" ilan ettik. Bu tema etrafında enerji verimliliği, geri dönüşüm, sıfır atık ve yeşil çatı gibi geleceğe umut aşılayacak konularda akademik ve sosyal projeler üretecek olmanın heyecanını yaşıyoruz.

Bizlere heyecan veren bir diğer payda ise tabii ki yeni Bilkentliler! Yeni öğrencilerimizin YKS başarı sıralamalarının her yıl daha da iyiye gittiğini paylaşmaktan mutluluk duyuyorum. Aramıza yeni katılan öğrencilerimizin ileride sizler gibi başarılı birer Bilkent mezunu olacağından şüphemiz yok. Belki de birkaç sene sonra meslektaş olacağınız bu ılıtılı gençlerin başarı yolunda beklenmedik zorluklar yaşayabileceğini unutmadığınız, üniversitemizin Gelişim Ofisi (gelisim@bilkent.edu.tr) aracılığıyla geliştirilen bağış projelerine destek verdiğiniz için siz değerli mezunlarımıza içtenlikle teşekkür ederim.

Dünyanın dört bir yanında Bilkent markasına yönelik farkındalığın her geçen gün büyümesinde, parlak kariyerleri, akademik başarıları ve sosyal bağlantılarıyla tabii ki mezunlarımızın payı büyük. Bu farkındalığın zeminini oluşturan eğitim kalitemiz, Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun Bilkent Üniversitesi'ne verdiği kurumsal akreditasyonla taçlandı. İşletme Fakültesi'nin AACSB akreditasyonu da 5 seneliğine yenilendi.

Bir başka önemli gelişme ise Bilkent'in Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından "araştırma üniversitesi" ilan edilmesi idi. Üniversitemiz, YÖK'ün hazırladığı 2021 yılı Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu'nda da 113 milyon TL ile bilimsel araştırmalara en çok bütçe ayıran üniversite olarak ilk sırada yer almıştı. Gurur verici bu gelişmeleri mezunlarımızla da paylaşmak bizlere büyük bir mutluluk veriyor.

Bütün dünya için zorlu geçen 2021 yılını geride bırakırken, 2022'nin hepimize daha aydınlık günler getirmesini diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Abdullah Atalar
Rektör

Üniversitemize Prestijli Akreditasyon

Bilkent Üniversitesi, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) Kurumsal Akreditasyon Programı'ndan 5 yıl süreyle tam akreditasyon almaya hak kazandı. Bilkent, YÖKAK'ın üniversitelerdeki eğitim, araştırma, toplumsal katkı ve idari süreçlerin kalite standartlarını değerlendirdiği bu programdan tam akreditasyon alan ilk iki üniversiteden biri ve Ankara'da ilk üniversite olarak öne çıkıyor.

Hilmi Volkan Demir'e Saygın Ödül

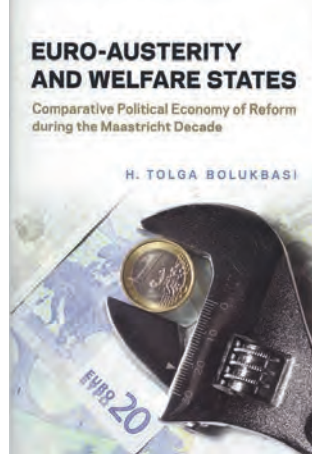
Prof. Dr. Hilmi Volkan Demir (Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Fizik Bölümleri), Türk Fizik Derneği Uluslararası Özel Onur Ödülü'ne değer görüldü. Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü Müdürü ve UNAM Direktörü Dr. Demir, yarıiletken nanokristal optoelektronik ve nanofotonik üzerine bilimsel çalışmalarına ve fizik biliminin yayılmasına katkılarıyla bu ödüle layık bulundu.

Selim Hanay'a İki Önemli Ödül

Dr. Öğr. Üyesi Selim Hanay (Makine Mühendisliği Bölümü), TÜBİTAK Teşvik Ödülü ve IEEE Türkiye Araştırma Teşvik Ödülü'ne değer görüldü. TÜBİTAK'tan nanomekanik sistemlerin fiziği konulu bilimsel çalışmalarına ödül alan Dr. Hanay, IEEE'nin ödülünü ise nanoelektromekanik sistemlere ve mikrodalga rezonatörlere dayalı sensör teknolojileri hakkındaki araştırmalarıyla kazandı.

Avrupa’da Sosyal Reformlar

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nden Dr. Öğr. Üyesi H. Tolga Bölükbaşı’nın “Euro-Austerity and Welfare States: Comparative Political Economy of Reform during the Maastricht Decade” başlıklı kitabı University of Toronto Press tarafından basıldı. Eserinde Avrupa ülkelerinin 1990’larda uyguladığı kemer sıkma politikalarını ele alan Dr. Bölükbaşı, bu çerçevede Belçika, İtalya ve Yunanistan’ın sosyal devlet ve bütçe politikası reformlarını karşılaştırmalı siyaset penceresinden inceliyor.

Covid-19’a Karşı Yenilikçi İlaç

Dr. Öğr. Üyesi Urartu Şeker (Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü - UNAM) ve araştırma grubu, Ankara ve Hacettepe üniversitelerinden araştırmacılarla birlikte, koronavirüsün hücreye girişini engelleyebilen ve genetik mühendisliğiyle geliştirilmiş bir rekombinant proteini burun spreyi olarak uyarladı. Mukozal bariyerde viral bloke edici etki göstermesi beklenen projenin koruyucu ilaç şeklinde kullanımına dair faz çalışmalarının yakın gelecekte tamamlanması hedefleniyor. Proje kapsamında geliştirilen molekülün maskelerde koruyucu bariyer işleviyle kullanılması da öngörülüyor.

İşletme Fakültesi’nin Akreditasyonu Yenilendi

İş idaresi eğitimi veren yükseköğretim kurumlarını değerlendiren ABD merkezli AACSB International kuruluşu, İşletme Fakültesi’nin akreditasyonunu 2026 yılına uzattı. Fakülteyi ilk kez 2006’da akredite eden AACSB, 2011 ve 2016’dan sonra akreditasyonu 3. kez yeniledi. Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi, bu prestijli akreditasyona değer görülen ilk Türk işletme fakültesidir.

Can Alkan’a Araştırma Fonu

Doç. Dr. Can Alkan (Bilgisayar Mühendisliği Bölümü), Avrupa Komisyonu’ndan Horizon Europe araştırma desteği almaya hak kazandı. Bu fon kapsamında Biyoenformatik Algoritmaları İçin Bellekte İşleme Mimarileri ve Programlama Kütüphaneleri projesinde uluslararası bir araştırma grubunu yönetecek olan Dr. Alkan, maliyet, enerji ve zaman tasarrufu sağlayarak genom dizi analizini hızlandırarak bilişimsel yöntemler üzerinde çalışacak.

Tuğba Bayar’a Jean Monnet Modülü

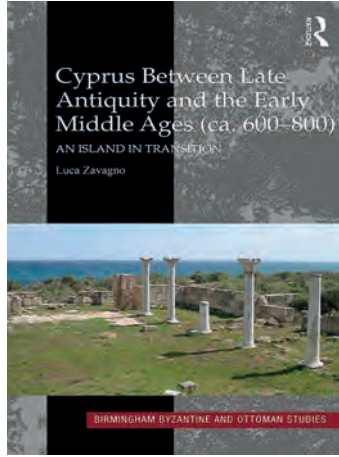
Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim elemanlarından Dr. Tuğba Bayar, “International and European Protection of Human Rights” başlıklı projesiyle Avrupa Komisyonu’ndan Jean Monnet Modülü fonu almaya hak kazandı. Söz konusu modül, Dr. Bayar’ın küresel ve yerel ölçekte insan haklarının korunmasına yönelik vereceği derslerin yanı sıra Human Rights Cafe adlı seminer serisi ile ulusal ve uluslararası araştırma ve konferansları kapsıyor.

Öğrencimizin Tasarımları GMK Sergisinde

Grafik Tasarımı Bölümü öğrencilerinden Özge Üçoluk'un çalışmaları, Grafik Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (GMK) tarafından bu yıl 40'incisi düzenlenen sergide yer aldı. Üçoluk, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ndeki sergiye kurumsal kimlik ve albüm kapağı tasarımlarıyla katıldı.

Luca Zavagno'dan Yeni Kitap

Tarih Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Luca Zavagno'nun "The Byzantine City From Heraclius to the Fourth Crusade, 610-1204" başlıklı kitabı Palgrave Macmillan tarafından yayımlandı. Dr. Zavagno, bu kitapta Bizans şehirlerinin 7. ve 13. yüzyıllar arasındaki yapısal dönüşümünü merkezi ve bölgesel yönetim bağlamında değerlendiriyor.

TÜSEB'den Ödül Aldı

Doç. Dr. Tolga Çukur (Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü), Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Aziz Sancar Teşvik Ödülü'nü kazandı. Dr. Çukur'un biyomedikal görüntüleme alanındaki bilimsel çalışmalarıyla değer görüldüğü bu ödül, 40 yaş altı araştırmacılara veriliyor.

Kampüse Yeni Bir Bilgi Kaynağı

Oğuz Tansel Araştırma Kütüphanesi, 1 Aralık'ta Oğuz Tansel Türk Edebiyatı Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde düzenlenen törenle açıldı. Şair, edebiyatçı ve eğitimci Oğuz Tansel (1915 - 1994) anısına oluşturulan bu kütüphane, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde hizmet verecek.

“Kimya endüstrisinin bize sunduğu ürünlerle büyüyor, tüketiyor ve üretiyoruz.”

portre

Kimya Bölüm Başkanı Prof. Dr. Emrah Özensoy (Kimya 1999), Dergi Bilkent’e akademik kariyerinin satır başlarını anlattı.

Lisans ve lisansüstü eğitim geçmişiniz hakkında bilgi alabilir miyiz?

Bilkent Üniversitesi Kimya Bölümü'nden 1999'da mezun oldum. Ardından Texas A&M Üniversitesi Kimya Bölümü'nde doktora çalışmalarına başladım. Fizikokimya alanında katalizörler ve yüzey kimyası konularına odaklanan doktora derecemi 2004'te aldım. ABD Enerji Bakanlığı'na bağlı Pacific Northwest National Laboratory'deki Environmental Molecular Sciences Laboratory'de 2 yıl doktora sonrası araştırmacı olarak görev yaptım.

Bu laboratuvar, 2. Dünya Savaşı'nın gidişatını değiştiren ve o zamana kadar dünyada yürütülmüş en büyük bilimsel proje olarak gösterilen Manhattan projesinin hayata geçirildiği iki laboratuvardan biridir. Günümüzde enerji, malzeme, nanoteknoloji ve çevre araştırmalarının gerçekleştirildiği, 5.000'e yakın araştırmacının görev yaptığı ve 2.500'ü aşkın patentin elde edildiği, heyecan verici ve çok yönlü bir araştırma merkezidir.

Kimyaya ne zaman ilgi duymaya başlamıştınız? Bu ilginin akademik çerçeveye yönelmesinin altyapısında neler yatıyor?

Kimyaya ilgilim lise yıllarında başladı. Lise eğitimimi aldığım TED Ankara Koleji'ndeki ileri görüşlü hocalarımızdan Mustafa Üstünişik'in bu yoldaki emeği ve katkısı çok büyüktür. Kendisinin bizlere verdiği temel bilim ve özellikle kimya hakkındaki ilginç, sıra dışı ve heyecan uyandıran eğitim sayesinde, sınıfımızdaki birçok arkadaşımızla birlikte temel bilimler, tıp ve mühendislik alanlarında araştırma-geliştirme çalışmalarına yöneldik.

1990'lı yıllarda ülkemizde gördüğüm sosyal, ekonomik ve yaşam kalitesine dair sorunların kökten ve uzun vadeli çözümü için bilim

ve teknolojinin en etkin yaklaşım olacağını düşünerek temel bilimci olmaya karar verdim. Yıllar sonra dönüp baktığımda bu basit ve bariz çözümlemenin hâlâ geçerli olduğunu, fakat çok az insan tarafından uygulamaya geçirildiğini görüyorum.

Öğrencilik yıllarımda kariyer planlarımı üniversite yerine bağımsız araştırma merkezlerinde devam ettirmek istemiş olmama rağmen, hayatın akışı beni araştırma-geliştirme çalışmalarımı üniversite ortamında sürdürmeye itirdi. Daha sonrasında şaşırtıcı bir şekilde fark ettiğim şey ise kürsünün diğer tarafının çok daha eğlenceli olduğuydu! Bu noktadan hareketle eğitim felsefemi en gerekli ve en önemli bilgiyi, en çarpıcı ve en ilginç şekilde anlatmak üzerine kurmaya çalıştım. Bir bakıma zaman makinesine atlayıp kafamda "Hep bilimi seven, ancak okulu sevmeyen 25 yıl önceki kendime nasıl en iyi ders anlatırım?" sorusunu yanıtlamaya çalıştım. Bunda ne kadar başarılı olduğumdan bugün de pek emin değilim. 25 yıl önceki ben, bugünkü benden sıkılır mıydı diye hep düşünürüm.

Güncel araştırma alanlarınızı öğrenebilir miyiz?

Araştırma grubumuzun ilgi alanları geniş bir spektruma yayılıyor. Çalışmalarımızın odak noktası, doğada ucuz, hızlı, verimli, güvenli olmayan ve kolay şekilde gerçekleşmeyen kimyasal tepkimelerle elde edilmesi gereken kritik ürünlerin, katalizör denen gizemli nanomalzemelerle insanlar tarafından nasıl gerçekleştirilebileceğinin araştırılması diyebilirim. Bu çalışmalar genelde enerji depolanması, dönüşümü, alternatif yakıtlar, nanoteknoloji, çevre, havacılık ve uzay teknolojilerindeki uygulamalarını merkeze alıyor.

Araştırmalarımızın yoğunlaştığı konulara birkaç örnek verebilirim: General Motors'un ar-ge merkeziyle ortak çalışmalarımızın da olduğu, otomobillerden salınan zararlı egzoz gazlarının bertaraf edilmesi için katalitik nanomalzemeler, güneş ışığı kullanarak hava ve su arıtımını sağlayabilecek, ucuz ve sürdürülebilir fotokatalitik nanomalzemeler, biyokütle atıklarının değerli kimyasallara veya yakıtlara dönüştürülmesini sağlayan katalizörler, pahalı metal katalizörlerin kullanıldığı süreçler için yeni, sürdürülebilir, ucuz katalitik nanomalzemeler ve uydu yakıtlarında kullanılacak yeni nesil çevreci katalizörlerin geliştirilmesi... Bu ve başka bazı endüstriyel problemler üzerinde Roketsan, Aselsan ve Akkim ile proje iş birliğimizi sürdürüyoruz.

Kimyanın fen bilimleri arasındaki konumunu nasıl yorumlarsınız?

Bu soru, 100 yıl önce çok hararetle tartışmalar yaratabilirdi. Örneğin, bu

tartışmayı atom altı parçacıklardan biri olan protonu keşfeden ve "Fizik dışındaki tüm bilimler pul koleksiyonculuğundan farksızdır." diyen ünlü fizikçi Ernest Rutherford'un, ironik bir şekilde, 1908 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü tek başına almasına ve hatta daha öncesine kadar götürebilirsiniz.

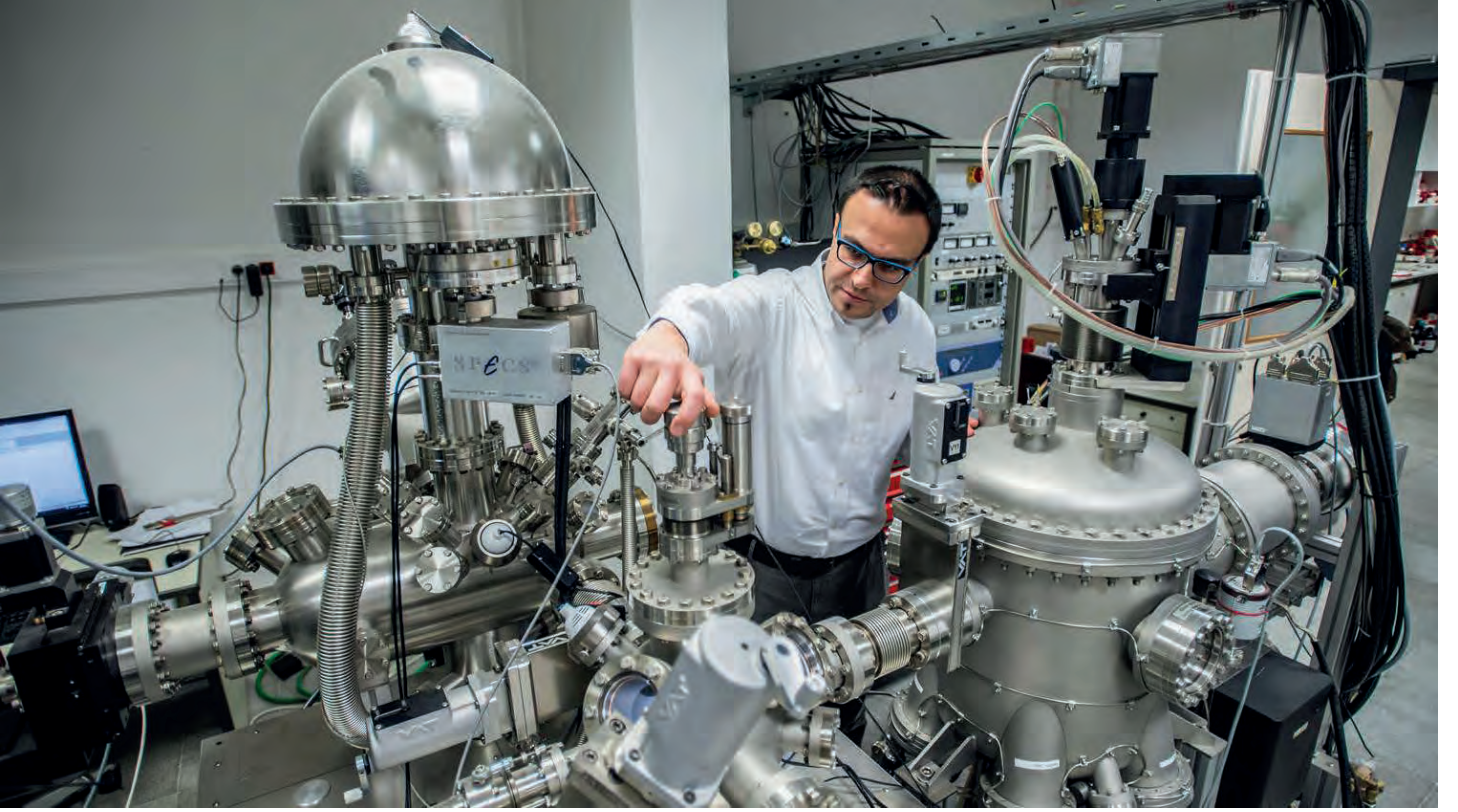
Bugünlerde artık doğayı fizik, kimya, biyoloji, matematik, optik, elektronik gibi yapay entelektüel sınıflandırmalara bölmenin pek de faydalı olmadığı, iş birliğiyle ve bütüncül bir şekilde doğanın bize sunduğu problemlere çözüm aramanın esas nokta olduğu iyi biliniyor. Doğada var olan bir elma kimya, fizik, biyoloji bilmez. Elma elmadır ve onu en iyi biçimde anlamak için elinizdeki tüm bilimsel bilgi ve yöntemleri hep beraber kullanmanız gerekir.

Kimya, son 20-30 yıla bakıldığında, diğer birçok temel bilim arasında merkezi bilim olarak görülmeye başlandı. Bu durum, en önemli bilim dalının kimya olduğunu iddia etmekten çok, içinde atom, molekül, malzeme bulunan tüm bilimsel ve mühendislik problemlerinin eninde sonunda kimya bilimiyle bir noktada örtüşeceğine işaret ediyor. Günümüzde madde veya malzeme içeren herhangi bir ileri teknoloji ürününün geliştirilmesini hedefleyen bir ar-ge ekibinde mutlaka kimyacılar yer alıyor. Kimyacılar olarak bizi çok heyecanlandıran ve bir o kadar da meşgul tutan bir önceliktir bu.

Günümüz teknolojilerinin biçimlenmesinde kimyanın rolü konusunda düşüncelerinizi paylaşabilir misiniz?

İçinde atom veya molekül içeren teknolojik ürün kullanıyor veya satın alıyorsanız, bilin ki kimya sektörünün ve ekonomisinin bir parçasısınız. Sabun, deterjan ve ev kimyasalları gibi akla ilk gelen bariz

örnekler dışında, günümüzde otomotiv, elektronik, optik, savunma, havacılık, enerji, tıp, eczacılık, malzeme gibi birçok sektör tarafından geliştirilen ve satılan ileri teknoloji ürününe de kimya bilimi önemli ve merkezi katkılar sağlıyor. Bir başka deyişle kimya endüstrisinin bize sunduğu ürünlerle doğuyor, büyüyor, tüketiyor, üretiyor ve ölüyoruz.

Oysa dünyanın birçok yerinde kimya denince sokaktaki insanın aklına hâlen zehirli, zararlı veya kirli şeyler geliyor. Örneğin, 2011 yılı Finlandiya parlamento seçimlerine giren adaylara “Hidrolik asit olarak da bilinen ve içme suyu hatlarımızda saptanan dihidrojen monoksit yasaklanmalı mıdır?” diye sorulmuş. Adayların %49’u “Evet, hemen yasaklayalım.” yanıtını vermiş. * Organik yöntemlerle yetiştirilmeyen portakallardaki «(5R)-[(1S)-1,2-Dihidroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one» ** kimyasalı yasaklansın mı diye sorsak da sanırım çok kişi evet diye cevap verir. Bu arada cevap anahtarı: *= Su, **= Askorbik asit veya daha yaygın adıyla, C vitamini!

Kimyanın Covid-19’la mücadeleye yönelik araştırmalara katkısını bilimsel ve disiplinlerarası çerçevede yorumlayabilir misiniz?

Kimya, Covid-19 ve birçok başka hastalıkla veya toplumsal sağlık riskleriyle mücadele cephelerinin en önünde yer alan bilim dallarındandır. Hastalıkların veya tıbbi risklerin tanısında kullanılan tekniklerin, cihazların, sensörlerin, test kitlerinin, tedavide kullanılan ilaçların ve aşılarda geliştirilmesi, risklerin yayılmadan

önce engellenmesi veya yayılmasının yavaşlatılması için gerekli malzemelerin, cihazların, tekniklerin ve aygıtların geliştirilmesinde kimya çok kritik bir rol oynuyor. Birçok hastalık ve sağlık sorununun kökeni ve çözümüne ilişkin biyoloji çalışmalarının 1980’lerin sonundan itibaren moleküler biyoloji olarak adlandırılmasının da sebebi, kimya ve biyoloji alanları arasındaki doğal sinerjinin güçlenmesidir de diyebiliriz.

Mesleki ve bilimsel topluluklarda kuruculuk ve yöneticilik deneyimleriniz var. Bu toplulukların ve deneyimlerin çalışmalarınızla etkileşimi ne yönde ilerliyor?

Birçok akademisyen ve endüstriyel araştırmacı meslektaşım ile birlikte bilimsel dernekler ve araştırma enstitüleri kapsamında destek verdiğimiz çalışmalar var. Bu çalışmalarda farklı alanlardan birçok araştırmacı ile bilim ve mühendislik öğrencilerinin daha verimli ve yoğun iş birliği yapabilmesine, bu sayede ileri teknoloji ürünleri ve bilimsel çıktılar elde edilmesine gayret ediyoruz.

Bu gönüllü ve bir hayli yorucu çalışmaların ardından oluşan iş birlikleri sayesinde kongreler, çalıştaylar, ortak ar-ge projeleri ve hatta yeni bilimsel merkezlerin temelini atılması mümkün olabiliyor. Yeni ve renkli insanlarla bir araya gelmek, değişik bilimsel ve sosyal fikirlerle iç içe olmak, hayal gücünüzü genişleterek daha yaratıcı fikirler üretmenize ve daha hoşgörülü bir insan olmanıza yardımcı olabiliyor. Edindiğiniz

dostlar, katıldığınız sohbetler, gördüğünüz ülkeler, tattığınız yemekler ve tanıştığınız kültürler de yorgunluğunuzu nispeten hafifletebiliyor.

Geçmişte öğrenci olarak bulunduğunuz kampüste öğretim üyeliğinin yanı sıra bölüm başkanlığı gibi önemli bir idari görev de üstlenmek size neler hissettiriyor?

İdarecilik, pek bilmediğim ve yeni öğrenmeye başladığım, gerçekten zor olduğunu fark ettiğim bir iş. Daha önce eleştirmiş olabileceğiniz kişilerin işini yapmaya çalıştığınızda, artık eleştiri yapmanın ötesinde, somut çözümler üretmeniz gerekiyor! Üniversite yıllarımı geçirdiğim Bilkent, benim için hem duygusal hem de profesyonel olarak oldukça özel bir yere sahiptir. Daha önceki başarılı yöneticilerin Bilkent’i farklı kılan işlerine katkıda bulunmayı umut ediyorum. Mevcut ekonomik ve global sınırlamalar bir yana, Bilkent’i ülkedeki ve dünyadaki saygın kurumların üst sıralarında tutabilmek adına özveriyle çalışmaya devam etmeliyiz. Bu da öğrencisinden hocasına kadar herkesin destek vermesi gereken bir takım çalışması.

Lisans öğrenciliğinizden bugüne bir Bilkent resmi çizseniz aklınıza ilk neler geliyor?

Öğrenci olduğum 1990’lı yıllardaki genç Bilkent Üniversitesi, her ne kadar o günlerde çağdaş bir kütüphane, yeni bilgisayarlar ve hatta internet gibi birçok öncü yeniliğe imza atmış olsa da, bugünle karşılaştırıldığında

tabii ki öğrencilere daha sınırlı akademik ve sosyal olanaklar sunuyordu. Genişleyen akademik kadrolar, yenilikçi laboratuvarlar, araştırma merkezleri, yeni açılan lisans ve lisansüstü programları, yurtlar, spor merkezleri ve sosyal tesisler, Bilkent'in olgunlaşmasında etkin bir rol oynadı. Ömrü yüzyıllarla ölçülebilen üniversite müessesesi düşünüldüğünde, hâlâ genç bir üniversiteyiz ve ulaşmamız gereken birçok önemli hedef var.

Anlatmayı sevdiğiniz başlıca dersler hangileri? Öğrenciler genelde hangi konulara ilgi gösteriyor?

Derslerdeki kritik başlıklara dair kişisel tecrübelerimi ve anekdotlarımı, akademik başarı ve başarısızlıklarımı, tarihsel ve sosyal detayları paylaştığımda ilgi çekebiliyor. Sanırım öğrenciler, hocaların sadece ders anlatan kişiler olmalarının dışında, onlar gibi yorulan, zorlanan, gülen, eğlenen ve bazen başarısız da olabilen insanlar olduğunu görmeyi seviyorlar.

Ders kitaplarında sıkıcı görünebilen kavram ve konuların gerçek dünyadaki önemli buluşlar ve ileri teknolojilerle ilişkilerini birinci ağızdan ve deneyimlerim ışığında

anlatmak merak uyandırabiliyor. Verdiğim küçük araştırma ödevleri, öğrencilerin ellerini kirletecek (!) projeler ve sınıfta yaptıkları eğlenceli sunumlar çok olumlu etkiler bırakabiliyor.

Biraz da hobilerinizden bahsetmek ister misiniz?

Pek hobi denmese de sevdiğim şeyleri sıralayabilirim: en başta ailem, daha sonra seyahat, bilim ve sanat tarihi, uzun müze gezileri, rock müziği (The Cranberries, Chris Isaak, Metallica), caz standartları (Frank Sinatra), Latin caz, Barok müzik (Handel ve Bach), klasik gitar (Andrés Segovia), flamenko (Diego el Cigala, Paco de Lucia), biraz opera (Pavarotti), tenis, plaj voleybolu. Belki de tek ve en önemli hobim dinlenmek!

Bir kariyer yolu olarak kimyayı seçmeyi hedefleyen gençlere tavsiyelerinizi aktarır mısınız?

Gözünüzü kırpmadan seçin. Bir daha dünyaya gelseydim ve yine bir meslek seçme şansım olsaydı kimyacılık, sanat tarihçiliği veya tenis öğretmenliğinden birini seçerdim.

Emrah Özensoy Kimdir?

Prof. Dr. Emrah Özensoy, Bilkent Üniversitesi Kimya Bölümü'nden 1999'da mezun olmuştur. Doktorasını 2004'te Texas A&M Üniversitesi'nden almıştır. Pacific Northwest Ulusal Laboratuvarı'nda doktora sonrası araştırmalarını tamamladıktan sonra, 2006 yılında Bilkent Üniversitesi'ne katılmıştır. Kimya Bölüm Başkanı Dr. Özensoy, nanoteknoloji, yenilenebilir enerji, çevre, enerji dönüşümü ve savunma teknolojileri üzerinde çalışmaktadır. Makaleleri Journal of the American Chemical Society, ACS Catalysis ve ACS Applied Materials & Interfaces gibi dergilerde yayımlanan Dr. Özensoy, American Vacuum Society-Morton Traum, TÜBİTAK-Teşvik, BAGEP, FABED-Esin Tümer, Parlar Vakfı-Araştırma Teşvik, TÜBA-GEİP ödülleri, SASAD-Savunma Sanayii Özel Ödülü ve Bilkent Üniversitesi Öğretimde Üstün Başarı Ödülü sahibidir. Türk Kataliz Derneği'nin kurucu ve yönetim kurulu üyelerinden olan Dr. Özensoy, Uluslararası Sinkrotron Merkezi'nin (SESAME) bilimsel danışma kurulu üyesi ve Ulusal Serbest Elektron Lazeri Laboratuvarı'nın (TARLA) yönetim kurulu üyesidir. Dr. Özensoy, Catalysis Letters ve Topics in Catalysis dergilerinin bilimsel danışma kurulunda da görev yapmaktadır.

“Türkiye, savunma endüstrisinde ciddi bir atılım gösterdi.”

bir başarı öyküsü

STM Genel Müdürü Özgür Güler (Elektrik-Elektronik Mühendisliği 1996), kariyer öyküsünü dergimizle paylaştı.

Söyleşiye eğitim geçmişinizle başlayabilir miyiz?

Ankara Atatürk Anadolu Lisesi'nin ardından 1992'de Bilkent Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'ne girdim. 1996'da mezun olduktan sonra aynı bölümde yüksek lisansımı yaptım. Doktora da başlamıştım; ancak endüstride daha mutlu olacağımı düşündüm ve yurt dışında dünyaca tanınmış firmalara başvurdum.

Kariyeriniz nasıl biçimlendi?

1998'in yaz aylarında Nokia'dan geri dönüş aldım ve Finlandiya'da çalışmaya başladım. Nokia'dayken işin mutfağı olan araştırma-geliştirme merkezinde çalışma imkânı buldum. Yaklaşık dört sene orada kaldım. O zamanlar Nokia en parlak dönemlerini yaşıyor, dünyanın en iyi yönetilen şirketi seçiliyordu. Ben de bu durumla ilgili hep şu latifeyi yapardım: Ben girdiğimde Nokia'nın pazar payı %14'tü; çıkarken yüzde %44 oldu! Benim için çok değerli bir tecrübeydi.

Orada çalıştığım süre boyunca şunu fark ettim: Finlandiya küçük bir ülke; ama birçok endüstride büyük başarılarla imza atıyorlar. Bu başarının kökeninde inanılmaz bir vatan sevgisi var. Herkes ülkesine sahip çıkmaya çalışıyor. Ben de küresel tecrübelerimi memleketimiz için hayata geçirme hedefiyle Türkiye'ye, ailemin de yaşadığı Ankara'ya dönmeye karar verdim. Anneme de bunun sözünü vermiştim.

Zamanın telekomünikasyon sektörüne bakıldığında Ankara'da faaliyet gösterebileceğim pek mühendislik alanı yoktu. Ben de savunma endüstrisine geçmeye karar verdim. Ocak 2003'te Aselsan'a başladım. 2007'de Savunma Teknolojileri ve Mühendislik A.Ş.'ye, yani STM'ye transfer oldum; farklı kademelerde çalıştıktan sonra 2014 sonunda Aselsan'a döndüm. 2019'da genel müdür yardımcısı olarak STM'ye tekrar geldim. Temmuz 2020'den bu yana STM genel müdürlüğü görevime devam ediyorum.

Aselsan ve STM kadrolarında hangi görevleri üstlendiniz?

Aselsan'da Haberleşme ve Bilgi Teknolojileri Grup Başkanlığı'nın kriptoloji bölümünde, gizlilik içeren projelerde çalışıyordum. Aselsan'ın o dönemde kriptolu cep telefonu geliştirme projesi vardı. Nokia'dan gelen çalışma birikimiyle doğrudan proje teknik sorumlusu olarak başlamıştım.

Aselsan'dan STM'ye 2007'de uzman mühendis olarak geçtim. Avrupa Birliği projelerindeki teknik sorumluluk görevimi Tank Komuta Kontrol Bilgi Sistemi projesinin

teknik sorumluluğu ve sistem mühendisliği takip etti. Bunların devamında Altay Ana Muharebe Tankı Projesi başladı. Orada 2 yıl proje yönetimi tecrübesi edindikten sonra 2,5 yıl sistemler müdürlüğü yaptım. STM'ye döndükten sonra 2014'e kadar kalite müdürü pozisyonundaydım.

Genel müdürlüğe atanma süreciniz nasıl gelişti?

STM'ye genel müdür yardımcısı unvanıyla geri dönmüştüm. Dönemin genel müdürü Murat İkinci'nin Roketsan'ın genel müdürlüğüne atanması ertesinde, yönetim kurulumuzun bu göreve içeriden birinin getirilmesine yönelik görüşüyle, STM'de genel müdür pozisyonuna layık görüldüm.

Genel müdürlük görevini bir Bilkent mezunundan devraldınız. Bu durum size neler hissettirdi?

Bilkent, potansiyeli yüksek öğrencilere sahip olan ve özellikle yurt dışında da tecrübe elde etmeye olanak tanıyacak bir eğitim veren bir üniversite. Bizlerin döneminden başlayarak çok önemli pozisyonlara gelmiş olan mezunlar var. Bir Bilkentliden bu görevi devralmak, bir şekilde bayrağı devam ettirmek anlamına geliyor ve kıvanç veriyor.

Liderlik ettiğiniz güncel projelerden örnekler paylaşır mısınız?

Ana faaliyet alanımız olan askeri denizcilik açısından Türkiye'de belli bir olgunluğa ve tecrübeye eriştik. En büyük motivasyonumuz, bu birikimi özellikle ihracat konusunda ilerletmek. STM'de öncelikle ülkemizin ihtiyaç duyduğu savunma teknolojilerini geliştirerek ekonomimize kazanç sağlamak amacındayız.

Savunma teknolojilerinin Türkiye için önemini yorumlar mısınız? STM bu çerçevede nasıl bir rol üstleniyor?

Savunma, kesinlikle çok stratejik bir konu başlığı. Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra yaşadığımız ambargo bir mihenk taşıdır. Günümüzde bile bunu yaşıyoruz. Biraz güçlenip birileriyle çıkar çatışması yaşadığımızda, başta savunma sektöründe olmak üzere, önünüze çeşitli engeller konuluyor. O dönemde belki de tersine mühendislikle başlayan faaliyetler sayesinde Türkiye bugün savunma endüstrisinde çok başarılı bir pozisyona ulaştı. Artık mühendislik anlamında çözemeyeceğimiz sorun yok. Her türlü teknik çözümü oluşturabilecek seviyedeyiz. Bunu daimi kılmak adına en temel motivasyonumuzu ihracat faaliyetleri oluşturuyor. Bu motivasyon, bize yurt içinde kritik teknolojiler ve mühendislik çözümleri geliştirmemiz için sürdürülebilirlik sağlıyor.

Türkiye, Cumhurbaşkanlığı ve Savunma Sanayi Başkanlığı'mızın yönlendirmesiyle, savunma endüstrisinde son 20 yıl ciddi bir atılım gösterdi. Bizler de bu atılıma mühendislik kabiliyetlerimizle katkılar sunduk; Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarını özgün platform ve sistemlerle karşıladık. Bu çözümler, ana yüklenicisi olduğumuz ülkemizin ilk milli fırkateyni TCG İstanbul (F-515) gibi askeri deniz platformlarına, sahada askerimizin başarıyla kullandığı Kargu gibi taktik mini insansız hava aracı sistemlerine, siber güvenliğe, uydular ve uzay teknolojilerine varıncaya kadar birçok farklı alanda şekillendi.

STM'nin rolü aslında diğer savunma sanayii firmalarından farklıdır. Çok uzun süre danışmanlık faaliyetleri yürüten STM, Türkiye'deki savunma sanayii projelerinin

içerisinde denetleyici bir rol üstlendi. O günden itibaren itici gücümüz şu oldu: Biz hiçbir zaman, hiçbir savunma sanayii firmasına rakip olmayacağız. Yüksek mühendislik içeren çözümler oluşturmak için, belki de kimsenin yapmak istemediği ya da gözünün korktuğu alanlara STM her zaman girmiştir. Bu alanların neredeyse tamamında başarılı sonuçlar almışızdır. Biz bir mühendislik firmasıyız. Çok büyük üretim tesislerimiz veya tersanemiz yok; ama mühendislik gücümüzle dünyanın her köşesinde askeri gemi inşa edebiliriz.

Türk savunma endüstrisinin küresel konumunu yorumlayabilir misiniz?

Savunma sanayii, dünyadaki en önemli sektörlerden bir tanesidir; çok ciddi rakamların döndüğü, çok büyük firmaların pazar payı kapmaya çalıştığı ve yerleştiği alanlardan biridir. Az önce değindiğim gibi savunma endüstrisinin Türkiye'deki gelişimi Kıbrıs Barış Harekâtı'yla başladı. O günden bu yana çok uzun zaman geçmemiş olmasına rağmen Türkiye şu anda her türlü mühendislik çözümüne imza atabilecek güce ve yetkinliğe sahip. Ülkenin ihtiyaçlarının büyük bir kısmını artık içeriden giderip hızla ihracata yönelebilmek potansiyeline sahibiz. İnşallah daha çok ülkeye hem STM olarak hem Türk savunma sanayii olarak önemli projeler ve ürünlerle hizmetler sunacağız. Yine de daha yolun başındayız; kat edeceğimiz çok mesafe var.

İnsan kaynağınızı oluştururken önem verdiğiniz hususlardan bahsedebilir misiniz?

Beraber çalışacağımız arkadaşlarda sadece akademik başarı ve iş tecrübesine değil, aynı zamanda bizimle çalışma ve vatana hizmet etme motivasyonuna da bakıyoruz.

Genç üniversitelileri savunma endüstrisinde ne gibi kariyer olanakları bekliyorsunuz?

Bizler her zaman en yeni teknolojileri takip etmekle sorumluyuz. Bunları mümkün olan en kısa sürede, başkalarının da yapabileceğinden daha iyi şekilde yerine getirme yükümlülüğümüz var. Bu çerçevede, başta genç mühendislerimiz olmak üzere, her alanda yetişmiş ve ülkesine hizmet etmek isteyen gençlere savunma endüstrisinde büyük ihtiyaç var.

Teknoloji sürekli gelişiyor. Teknolojinin en yaygın olarak kullanıldığı alanların başında ise savunma sanayii geliyor. Günümüzde teknoloji o kadar hızla ilerliyor ki sivil ve askeri teknolojiler iç içe büyüyor. Savunma endüstrisinde ülkeler yoğun bir rekabetin içinde. Siz kendinizi savunmak amacıyla bir sistem geliştirdiğinizde karşı taraf her zaman daha teknolojik ve üstün bir sistem yaratmaya çalışıyor. Bir başka deyişle savunma endüstrisindeki mühendis ihtiyacı hiçbir zaman bitmeyecek.

Sizin için üst düzey yöneticiliğin en keyifli ve en zor yanları hangileridir?

STM'de mühendis olarak başlamıştım. Bugün ise hayal edemeyeceğim bir pozisyondayım. Kimi zaman büyük bir ülkenin savunma bakanıyla, genelkurmay başkanıyla veya kuvvet komutanlarıyla bir araya gelebiliyoruz. Karşıdaki şirket veya ülke sizden taleplerde bulunuyor. Yurt dışında önemli ülkelere ve kişilere bir hizmet sunabileceğiniz, onların ihtiyaçlarını giderebileceğiniz yetkinliğe sahip olmak, şirket ve ülke olarak bu gücü hissedebilmek gurur veriyor.

Bu gururun getirdiği yük ve sorumluluklar da var. Çok büyük projelere imza atıyoruz, çok ciddi sözleşme görüşmeleri yapıyoruz. Bütün bunların sorumluluğunu üzerinizde hissediyorsunuz. Şirket kimliğiyle karar vermeniz gereken durumlar var. Ülkeyi temsil ettiğiniz pozisyonlar var. Böyle bir yükü taşıyabilmek hiç kolay değil. Genel müdür yardımcılığından genel müdürlüğe atandığımda yükümün iki kattan da çok artacağını söyleyenler haklıymış.

Sektörünüz ve şirketinizin pandemi sürecinden nasıl etkilendi?

Covid-19'dan bütün sektörler gibi biz de etkilenmiş olsak da savunma endüstrisinde hayatın durması söz konusu değil. Yurt dışından çeşitli malzemelerin tedariki

konusunda sıkıntılar doğduysa da STM'de yürüttüğümüz projeleri aksama yaşanmadan, belirlenen zamanlarda tamamlamayı başardık.

Salgının başlangıcından itibaren çalışanlarımızı en iyi biçimde koruyabilecek önlemleri almaya çalıştık. Uzaktan çalışma yöntemleri olsun, dönüşümlü çalışma

olsun, her türlü tedbirde hassas davrandık. Çalışanlarımız bizim en değerli varlıklarımız.

Bilkentli olmak size neler getirdi?

Ben biraz fazla Bilkentliyim! Bilkent'ten üç diplomam var: lisans, yüksek lisans ve E-MBA. Bilkentli olmayı her zaman gurur vesilesi olarak görmüşümdür. Bilkent'te öğrencilik çok kolay değildi; herkes bahar festivallerinde eğlenirken vizelere, finallere hazırlandığım dönemler çoktu. Beraber okuduğumuz arkadaşlardan birçoğu yurt içi ve yurt dışındaki saygın kurumlarda görev alıyor. Bu durum hepimiz için bir gurur kaynağı diye düşünüyorum.

Ben hep devlet okullarında okudum. Bilkent'te de bursluydum. Yerine getireceğimiz görevlerle ülkemize olan bu borcu ödememiz gerekiyor. O anlamda ben Bilkentli olmaktan her zaman gurur duydum, bundan sonra da gurur duymaya devam edeceğim.

Boş vakitlerinizde nelerle ilgilenirsiniz?

Eskiden balık tutmak, öykü yazmak gibi hobilerime vakit ayırabiliyordum; ama bu aralar iş sonrasına pek zamanım kalmıyor. Boş zamanlarımı mümkün oldukça çocuklarımla geçirmeye çalışıyorum. 4 ve 11 yaşlarında iki kızım var. Onlarla mümkün olduğu kadar oynuyor, dans ediyor, kafamızı dağıtmaya çalışıyoruz. Çocuklarımızdan vakit buldukça eşimle dizi seyrediyor ya da kitap okuyoruz.

sinemada yapay zekâ

“Önceden düşündüğü aktörü, yapay zekâ sonuçlarımızı görerek değiştiren yapımcılar var.”

Dr. Sami Arpa (Bilgisayar Mühendisliği 2010), İsviçre’de kurduğu Largo adlı firmada film endüstrisi için yapay zekâ çözümleri geliştiriyor.

Film endüstrisine ne zaman ilgi duymaya başladınız?

Çocukluğumdan itibaren sanatın birçok alanına ilgi duydum. Resim yapmak hayatımın hep bir parçası olmuştur. Edebiyat, müzik, fotoğraf alanlarında da denemelerim vardır. Sinemanın birçok sanat dalını bir arada tecrübe edebileceğim bir yapı olduğunu fark edince sinemaya odaklanmaya karar verdiğimi söyleyebilirim.

Bu endüstride yenilikçi bir girişim başlatma fikri ne zaman aklınıza geldi?

Bilkent Bilgisayar Mühendisliği'ndeki lisans eğitimim sırasında Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nden seçmeli dersler almış, sinemanın mutfağında neler yapabileceğimi test etmiştim. Yine Bilkent'teki yüksek lisansımda bilgisayar bilimi ve güzel sanatları kesiştirerek yaptığım araştırmalarda bugünler için belirli bir altyapı oluşturmaya çalışmıştım.

Daha sonra İsviçre'de, EPFL Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde doktora devam ederken, iki kısa filmin yönetmenliğini yaptım. Bu süreçte film yapımcılığının ve yönetmenliğinin her aşamasında bulunarak endüstriyi kapsamlı şekilde anlama fırsatı buldum. Bilgisayar mühendisliğinden gelen birikimimi sinemada nasıl kullanabileceğimi düşünmeye başladım ve şu soruyu sordum: Müziği 7 ana notayla tanımlayıp belirli şablonlarla ifade edebiliyorsak aynı şeyi neden filmler için yapmayalım?

Yapay zekâyı kullanma fikri bu sorudan doğdu. Sinemanın türlerini metinlerden, görsellerden, sestten otomatik olarak anlayan bir sistem oluşturduk. Sistemimiz, mesela bir drama bir öykünün başından sonuna kadar nasıl değişiyor, bunu otomatik olarak buluyor. Daha sonra patentini de aldığımız bu teknoloji, kurduğumuz girişimin ana teknolojilerinden birisidir.

Yapay zekâyı filmlerle nasıl bütünleştiriyorsunuz? Sonuçlara ulaşırken hangi verilerden yola çıkıyorsunuz?

Bir filmi yaparken birçok parametreyi bir araya getirirsiniz. Bunun içinde senaryonun kendisi, oyuncular, filmin bütçesi gibi birçok etmen bulunur. Kendi filmlerim üzerinde çalışırken de bu etmenlerin birçoğunun yapay zekâ yardımıyla daha sistematik biçimde seçilebileceğine yönelik araçlar geliştirmiştim.

Aslında Hollywood'da bunu daha geleneksel yöntemlerle yapıyorlar. Filmlerde kahramanın hikâyesi diye bir örgü vardır. Her öykünün bu örgüyü takip etmesi amaçlanır. Yapay zekâ sayesinde bunu çok daha öteye götürebiliriz. Burada amaç yapay zekânın film yapması değil. Biz yapay zekâyı bir büyüteç gibi kullanarak senaryodaki sorunları, filmin getireceği gişeyi, tanımadığımız bir oyuncunun filmde oluşturabileceği etkiyle ilgili belirli sonuçları birkaç dakika içinde görebiliyoruz.

Sistemimiz, daha önceden belirlediğimiz 1.000'in üzerinde sinematografik unsur ile

senaryonun ilişkisini ölçüyor. Bu unsurlardan oluşan ilişki ağı, bir bakıma senaryonun sinematografik DNA'sını ortaya çıkarıyor ve hangi sinematografik DNA'nın hangi ülkede nasıl bir etki oluşturacağını da geçmiş filmlerin performanslarından öğrenip yeni bir senaryo için bunu otomatik olarak ölçümlendirebiliyor.

Hollywood stüdyoları için yaptığımız bir araştırmadan da bahsedeyim. Dünyanın en büyük stüdyolarından birisi olan Warner Bros'un filmlerinin son 10 yılda başarılı olma yüzdesi 50-60 aralığında. Başarı derken burada bir filmin genel izleyici tarafından beğenilmesini ve bütçesini çıkarmasından bahsediyoruz. Bu stüdyonun 200 filmini bizim sistemimiz üzerinde analiz ettik. Aynı filmler için yapay zekâ kullanılmış olması durumunda başarı oranının %80'lere çıkabileceğini gösterdik. 2019'da San Sebastian Uluslararası Film Festivali'nde en iyi start-up ödülünü de aldık.

Elde ettiğiniz sonuçlara göre film çekiminden vazgeçen veya oyuncu grubunu değiştiren yapımcılar oldu mu?

Henüz iki yıldır piyasada olmamıza rağmen sistemin oluşturduğu etkiyi gözlemleyebiliyoruz. Hem yapay zekâ sonuçlarından yola çıkarak veto yiyen filmler oldu hem de sonuçlardan faydalanarak farklı kararlar veren yapımcılar gördük. Önceden düşündüğü aktörü yapay zekâ sonuçlarımızı görerek değiştiren, filmin orijinal bütçesini yapay zekânın gişe tahminine göre

Yine de özellikle pandemi döneminde gelişen iletişim modellerini de hesaba katarsak, İsviçre’de bulunup Hollywood’daki yapımcılarla çalışmamız açısından bir engel görünmüyor.

Dünyada ve Türkiye’de benzer çalışmalar yapılıyor mu?

Türkiye’de bu konuda çalışan herhangi bir şirket olup olmadığını bilmiyorum. Dünya genelinde ise bize yakın bir konseptle çalışan üç start-up daha var.

Yurt dışında bir girişim kurmanın sizi en çok zorlayan yanları ne oldu?

Start-up kurmanın birçok zorluğu var. Bu zorluklar neredeyse dünyanın her yerinde aynı. İsviçre’de bulunduğumuz bölgenin ana dili Fransızca. Ana diliniz ya da İngilizceniz seviyesinde yerel dili konuşamamak kimi zaman handicap yaratsa da çok önemli bir sorun yaşamadık.

Yapay zekânın geleceğini sektörünüz yönünden nasıl yorumlarsınız?

Yapay zekâ bütün sektörleri güçlü bir şekilde değiştiriyor. Film sektöründe bu işin öncülüğünü Netflix yaptı. Aslında piyasada bizim kullandığımız fırsat tam da bu. Netflix yapay zekâyı kullanarak önemli bir avantaj elde etti; fakat film endüstrisinin geri kalanı Netflix’in sahip olduğu teknolojilere sahip değil. Biz de Largo ile bu boşluğu doldurmak üzere yola çıktık.

Bilkent size neler kattı?

Şu anki serüvenimde Bilkent Üniversitesi’nin bana kazandırdığı vizyonun çok önemli bir etkisi vardır. Bilkent’in müfredatının disiplinlerarası çalışmayı teşvik etmesi, benim

uyarlayan, yine filmin senaryosunda değişikliğe giden yapımcılarımız var. Bu filmlerin bazıları bugün Netflix’ten izlenebiliyor. Yine sistemi kullanıp gişeye çıkan birçok yapım veya Oscar adayı olan bazı filmler var.

Bu işi İsviçre değil de ABD veya bir başka ülkede yapmak arasındaki farklar nelerdir?

Biz bu işe İsviçre’de EPFL’nin çatısı altındaki bir spin-off kimliğiyle girdik. Lozan’da EPFL’nin oluşturduğu çok güçlü bir ekosistem var. İşe EPFL etiketiyle başlamak bize birçok avantaj getirdi. Hem bulunduğumuz bölgenin yerel yönetiminden hem federal yönetimden önemli hibe destekleri aldık; buna paralel olarak yatırım da çektik. Ayrıca birçok araştırmamızı üniversiteyle birlikte yürütüyoruz.

Tek dezavantajımız, İsviçre’nin film endüstrisi anlamında çok güçlü olmaması.

mesleki altyapının oluşması bağlamında çok önemliydi. Ayrıca beraber çalıştığım ve derslerini aldığım hocaların da çok önemli katkıları olmuştur. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden tez hocam Prof. Dr. Tolga Çapın, derslerini aldığım Prof. Dr. Uğur Gündükbay ve Prof. Dr. Bülent Özgüç, beni çalıştığım konularda devam etmeye hâlen teşvik eden Prof. Dr. Fazlı Can hocalarımın bugün yapabildiklerim noktasında katkıları büyüktür.

Ekibinizde Bilkentliler var mı?

İsviçre ofisimizde Bilkent Elektrik-Elektronik Mühendisliği'nden mezun bir arkadaşımız var. Takımımız genel olarak bilgisayar mühendisliği ve film endüstrisi tecrübesi olan arkadaşlardan oluşuyor. Türkiye'de de ofis açmayı planlıyoruz. Daha çok Bilkentli ile çalışmak istiyoruz.

Bireysel film çalışmalarınıza devam ediyor musunuz?

İlk uzun metraj filmim için bazı çalışmalar yapmıştım; ama zamanımın tamamını Largo aldığı için bunu belirli bir süre erteledim. Şirketi belirli bir noktaya getirdikten sonra, bu dönemlerde edindiğim deneyimleri ve endüstri ilişkilerini de kullanıp, uzun metraj filmim üzerinde çalışmaya başlamak istiyorum.

2015'te başlattığımız Ouchy Film Festivali'nin 2022'de beşincisini düzenlemek

planlarımız arasında. Bu platformda seyirciyi yeni sinema yöntemleriyle etkileyebilecek dünya sineması yapımlarını bir araya getirme amacıyla hareket ediyoruz.

Sinema sektöründe sizi etkileyen isimler kimlerdir?

Sadece ülkemizin değil, dünyanın da en önemli yönetmenlerinden biri olan Nuri

Bilge Ceylan'ın birçok filmini defalarca seyretmişimdir. Bunun dışında Michael Haneke, Stanley Kubrick, Coen Kardeşler ve Dardenne Kardeşler, filmlerini izleyerek birçok şey öğrendiğim yönetmenlerdir.

Son olarak hobilerinizi soralım.

Boş vakit bulduğum zamanlarda doğa yürüyüşleri yapmayı seviyorum.

